

OSNOVNE ČINJENICE TULAREMIJA

Šta je tularemija?

Tularemija je oboljenje koje napada i životinje i ljude. Izaziva je bakterija *Francisella tularensis*, koja može živjeti 3 - 4 mjeseca u blatu, vodi, ili na životinjskim lešinama. Ljudi je mogu zaraditi dodiranjem sa zaraženom životinjom ili od ujeda zaraženih muha, komaraca, ili krpelja.

Koji su simptomi jedne infekcije tularemije?

Većina ljudi oboljeva ljeti ili zimi. U ljetnom periodu krpelji koji prenose tularemiju su više aktivni. U doba zimskog lova, oboljenje se može dobiti dodiranjem sa zaraženim zečevima (prilikom deranja kože). Obično se javlja iznenadna groznica sa glavoboljom i iscrpljenoscju koji traju po nekoliko sedmica. Dodiranjem kožom ili ujedima krpelja pojavljuje se čir (otvorena rana) uz oticanje limfnih žlijezda (ispod vilice i ruku, na vratu i itd.), a može se pojaviti i osip. Unošenje bakterije hranom ili pićem može izazvati infekciju grla, stomachne bolove, proljev i/ili povraćanje. Udisanje prašine koja sadrži bakteriju može izazvati oboljenja slična upali pluća. Mogu se pojaviti i visoka temperatura, groznica, glavobolja, bolovi u prsima i kašalj.

Kako brzo se javljaju simptomi?

Simptomi se obično javljaju u roku od 1 - 4 dana nakon izloženosti bakteriji. Uobičajeno vrijeme je 3 – 5 dana.

Kako se prenosi tularemija?

Tularemija se prenosi kontaktom sa malim životinjama poput zečeva, kunića, glodara, ptica, ili krpelja. Tularemija se prenosi rukovanjem leševa zaraženih životinja (n.p. kada lovci deru kožu sa životinja), konzumiranjem nedovoljno kuhanog zaraženog mesa i vode, te udisanje prašine sa zaražene zemlje, žita ili sijena. Takođe se može prenijeti ujedom krpelja, ali se rijetko prenosi ujedom zaražene životinje (n.p. kojota, vjeverice, tvora, svinje, mačke ili psa). Ne prenosi se sa čovjeka na čovjeka.

Ko se može zaraziti tularemijom?

Svako se može zaraziti tularemijom. Od tularemije mogu oboliti, ili je mogu prenositi mnoge divlje životinje, uključujući kuniće, zečeve, voluharice, bizamske pacove, dabrove i neke domaće životinje, kao i različite vrste krpelja. Ljudi se mogu zaraziti ukoliko provode dosta vremena u prirodi ili u bliskom dodiru sa bilo kojom od gore pomenutih životinja ili krpelja.

Koliko dugo je osoba zarazna?

Ljudi nisu prenosnici tularemije, pa ovo pitanje i nije od neke važnosti.

Kako se tularemija liječi?

Liječi se antibioticima i većina ljudi se potpuno oporavi od bolesti. Ako dođe do izlaganja zarazi trebalo bi uključiti antibiotike što je prije moguće.

Da li je zaražene ljude potrebno izolovati od škole, rada, ili dječijeg vrtića?

Ne, zato što oni nisu prenosnici oboljenja.

Šta se može učiniti na spriječavanju tularemije?

Kad se rukuje sa životinjama, posebno kunićima, trebale bi se nositi gumene rukavice. Meso divljih kunića i glodara (kao što je vjeverica) mora biti potpuno skuhanu prije konzumiranja. Izbjegavajte ujede krpelja, koristeći sredstva za zaštitu od krpelja i nošenjem odjeće dugih rukava i pantalona ako provodite dosta vremena u prirodi. U proljeće i ljeto, provjeravajte da li ima zakačenih krpelja na odjeći svaka dva do tri sata. Zakačene krpelje smjesta odstranite. Izbjegavajte plivanje, pijenje i kupanje u netretiranim vodama u krajevima gdje vlada zaraza među divljim životinjama. Osobe koje rade u laboratorijama sa ovom bakterijom moraju poduzeti mjere zaštite, uključujući korištenje maski, ogrtača i nepropustljivih rukavica, te mikrobioloških kabineta pod negativnim pritiskom.